

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm Vlt. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

PELLA à subiectione eximeretur. Quia remittere idem est, quod dare, iuxta l. 2. ff. de calumniatoribus. Quare sicuti temporale pro spiritali dare simoniacum est, ita & remittere.

- 2 NOTANDVM III. Non refert ad simoniæ peccatum, vtrum aliquis pro beneficio v.g. acquirendo præsentatori, vel collatori multum dederit, an parum; si adfuit intentio reciprocã quasi pactiõnem instituendi. Verùm ob dati exiguitatem, sæpe præsumptio fieri potest, fuisse donum liberale & gratuitum, non datum per modum compensationis pro beneficio.
- 3 NOTANDVM IV. Si constet personas, vel locum olim fuisse alteri subiectum, præsumptio est, adhuc subiectum esse, nisi contrarium ostendatur, arg. l. siue, c. 6. C. de probat. & notat Abb. h. c. n. 3.

CAPITVLVM VLT.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Cùm Græci multa perperam contra sacros canones agerent, Cardinalis tituli S. Præxedis consuluit Honorium III. quidnam ipsi agendum esset. Respondit; Quòd non tantùm secundùm canonicas sanctiones procedere possit definiendo, sed etiam componendo, ac transigendo, interdum aliquid de seueritate remittens, prout status imperij & delinquentium multitudo exigere videtur. Exceptis tamen, quæ eiusmodi compositionis, aut dispensationis remedium non admittunt: quale est matrimonij Sacramentum, in quo Iudici concessum non est à seueritate canonica recedere. In ijs porrò, de quibus ius expressum non habetur, æquitate seruata procedat Cardinalis, in mitiorem partem semper declinando, quatenus personæ,

causæ, loca, & tempora postulare videbuntur.

SUMMARIVM.

1. *Toto populo, vel multitudine hominum delinquente, multum de grauitate pœnæ remitti conuenit.*
2. *Compositio, transactio, & dispensatio ad ea tantum se extendunt, quæ in nostra potestate sunt, non ad ea, quæ certam ex diuina lege constitutionem aut obligationem habent.*
3. *Vbi ius expressum non est, iudex benigniorem partem sequi debet, habita ratione personarum, loci, temporis, &c. Si autem lex expressa est secundum eam iudex iudicare debet, nisi supremus sit seu Princeps, qui in lege ex iusta causa dispensare potest.*

NOTANDVM I. Si totus populus, seu multitudo hominum deliquerit, multum de grauitate pœnæ remitti conuenit. De hoc dixi lib. 2. tit. 3. c. 12. n. 7. & habetur, quoties à populis, 4. causa 1. q. 7. Et in e. vt constitueretur, 25. d. 50. vniuersim dicitur, interdum esse detrahendum aliquid seueritati, vt maioribus malis sanandis charitas succera subueniat.

NOTANDVM II. Compositio, transactio, sicuti & dispensatio ad ea se tantum extendunt, quæ in nostra potestate consistunt, non item ad ea, quæ certam ex diuina lege constitutionem, aut obligationem habent: cuiusmodi est matrimonij Sacramentum, & alia eiusmodi.

NOTANDVM III. Vbi ius expressum non est, Iudex potius benigniora sequi debet, inspectis qualitatibus causæ, personarum, loci, temporis, &c. Sin autem lex expressa sit, secundùm eam Iudex iudicare debet, nisi supremus sit, seu Princeps, qui in lege ex iusta causa dispensare queat, l. 1. C. de iegibus, c. Iudicet, 4. causa 3. q. 7.